

SKOLEVALG 2024 - DEN GODE DEBAT, LÆRERVEJLDEDNING

I forbindelse med Skolevalget tilbyder de politiske ungdomsorganisationer i samarbejde med DUF - Dansk Ungdoms Fællesråd, at afholde debatter på skolerne.

Det er vigtigt for både de politiske ungdomsorganisationer og DUF, at debatterne på skolerne forløber bedst muligt, for både elever, lærere og debattører. For at klæde dig som lærer bedst muligt på, har vi lavet denne vejledning, som vi på det kraftigste opfordrer jer til at læse grundigt igennem og bruger den i jeres forberedelser.

I år er der stærkt fokus på den gode tone, for at sikre et trygt og inkluderende debatmiljø for både debattører og elever.

Vi opfordrer derfor kraftigt til at skride ind ved: Tilsvininger, mobning, racisme, homofobi, sexisme, fysiske krænkelser, og andre former for grænseoverskridende adfærd blandt både elever og ungdomspolitikere.

Der er 3 overordnede ting I skal:

1. Vælg mærkesager
2. Kontakte de ungdomspolitikere der skal ud på jeres skole
3. Skab det gode og trygge debatmiljø

HUSK til debat: Det er dygtige, frivillige, unge ildsjæle - ikke professionelle politikere

Har du uddybende spørgsmål, så kontakt DUF's skolevalgsansvarlige her:

Stella Marie Tommerup
Tlf.: 60 20 14 18
Mail: skolevalg@duf.dk

INDEN DEBATTEN

Forbered dig på debatten, men også på at håndtere en debat. Du må derfor gerne sikre dig, at eleverne er klædt ordentlig på, til at begå sig til en debat, hvor man kan være uenig. Vi opfordrer derfor kraftigt til, at man har det trygge og gode debatområde for øje. Nogle ungdomspolitikere har sin første debat, og derfor håber vi skolerne tager medansvar for, at alle har en god oplevelse.

EMNER/MÆRKESAGER

Forud for debatten skal I vælge, hvilke mærkesager debatten skal handle om, gerne med hjælp fra jeres elever.

- Sørg for at vælge **3-5 mærkesager**. Der skal være færre mærkesager, hvis det er stort panel og flere hvis panelet er småt.
- Derudover skal I have tid til at eleverne kan stille spørgsmål, både under debatten og efter.
- Det er vigtigt, at ordstyrer holder sig til mærkesagerne under debatten. Find ikke selv på emner. Ungdomspartierne, DUF og Folketinget har brugt lang tid til at forberede sig.

ORDSTYRER

I skal forud for debatten vælge en ordstyrer, hvilket er en vigtig rolle.

- Det vigtigste for en ordstyrer er at være neutral, velforberedt og have mod på det.
- Ordstyreren kan være en lærer, elevrådsmedlem eller lokal journalist.
- Vi anbefaler at hvis det er en elev, der er ordstyrer, at der er en lærer som støtte og springe til hvis debatten bliver ubehagelig.

Ordstyrer bør læse materiale om "den gode debat".

KONTAKT DEBATTØRERNE

Når du har fået kontaktoplysningerne på debattørerne tilsendt fra DUF i **januar**, skal du kontakte de deltagende debattører for at bekræfte jeres aftale. I den forbindelse skal du oplyse debattørerne om følgende:

- **Hvor og hvornår** de skal møde op på dagen (f.eks. i gymnastiksalen eller auditoriet)
 - Her skal du være opmærksom på, at nogle debattører deltager i mange debatter på en dag, og derfor kan du ikke forvente, at alle kan komme i meget god tid.
- **Hvilke** emner I skal debattere
- **Hvordan** formatet for debatten bliver, og om debattørerne f.eks. skal forberede en præsentation af sig selv og sit parti, samt en afslutning.
- Send gerne et **telefonnummer** som de kan kontakte, hvis de ikke kan finde lokationen
- Evt. regler for debatten. Det kan f.eks. være, hvis I har en talertidsbegrænsning på indlæg, eller hvis der er andet de skal være særligt opmærksomme på.

PÅ DAGEN - PRAKTISK

Dagen er kommet, og alle eleverne er samlet til debat. Det vigtigste for debatten er at huske, at det er elevernes debat! Klæd jeres elever på til dagen - vi håber at I som skole slår ned hvis eleverne chikanerer eller bruger andet en argumenter mod ungdomspolitikkerne.

For nogle debattører er det deres **allerførste debat**, og de er derfor ikke nødvendigvis klædt på til at diskutere andre emner end mærkesagerne til Skolevalget eller til at diskutere dem med andre end de øvrige ungdomspolitikere og eleverne. **Så husk at tage hensyn til debattørerne.**

Det er vigtigt, du forbereder dig godt som ordstyrer. Derfor bør du læse nedenstående grundigt.

Før debatten

- Gør klar til ungdomspolitikkerne, så de kan stå ved caféborde eller de kan sidde ved borde - gerne tæt på eleverne og så det er muligt at gøre det dynamisk. Lav navneskilte til alle ungdomspolitikkerne, så du er sikker på at kunne huske deres navne, men også for at se hvilket parti de kommer fra. De behøver ikke nødvendigvis at stå i rækkefølge efter partifarve.
 - Dette kan også forberedes inden dagen for debatten.
 - Har I markedsplads efterfølgende er det en god idé at have stillet et bord eller andet frem til hvert parti - enten i samme lokale eller et lokale ved siden af.
- Husk en blok og en kuglepen, så du kan lave en talerliste og evt. notere hvor mange gange hver debattør har fået ordet, så du sikrer, det bliver fordelt nogenlunde lige.
- Når debattørerne ankommer byd dem velkommen, og gennemgå dagens debat. Har du f.eks. en taltidsbegrænsning på indlæggene under debatten (f.eks. et minut pr. gang) kan du nævne dette (igen).

Efter debatten

- Sørg for at runde debatten godt af overfor eleverne og debattørerne.
- Sig tak til debattørerne, fordi de var med og for god debatstil (hvis de fortjener det).
- Slut af med at minde eleverne om, hvor vigtigt det er at have sine egne holdninger, og stå ved dem.
- Kom til sidst med en opfordring til eleverne om at engagere sig, hvis der er noget, der betyder meget for dem. Det kan være i et ungdomsparti (og så er debattørerne helt sikkert klar til at tage en snak), men det kan også være andre steder f.eks. Danske Skoleelever eller andre ungdomsorganisationer.
 - Man kan nemlig gøre en rigtig stor forskel, hvis man sørger for at engagere sig, og bruge sin stemme - også selvom der er lang tid til man kan stemme ved et faktisk valg.
- Sig tak for nu - og bed alle om at klappe ad sig selv, hinanden og debattørerne.
- Hvis I har aftalt markedsplads så informer om det.

DEN GODE DEBAT A-Z

Hvis debatten bliver ubehagelig så stop den, afslut emnet. Det er jeres job som ordstyrer at lukke debatten, hvis den bliver for grim. Hvis det er en elev som er moderator, kan det være en fordel at have en lærer som støtte der kan gribe ind og lukke ned for debatten. En debat kan blive ubehagelig hvis:

- Nogen bruger detaljerede private eksempler, om f.eks. overgreb og vold
- Nogen buher, vender øjne, sukker
- Nogen lægger ord i munden på andre
- Nogen bruger tilsvininger, mobning, racisme, homofobi, sexisme, etc.

1. **BYD VELKOMMEN:** Start debatten med at byde debattørerne velkommen til skolen og debatten. Sæt rammerne ved at opfordre eleverne til at byde ind og at både debattørerne og eleverne skal udvise god debatstil.
2. **PRÆSENTATION:** Giv hver debattør 1 minut til at præsentere sig selv og deres parti. Det er ok at afbryde, hvis tiden er gået. Man kan med fordel markere når der er 10 sekunder tilbage, så de har mulighed for at runde af
3. **FØRSTE EMNE:** Du indleder runden med at præsentere emnet neutralt for eleverne, så alle er med på hvad der skal diskuteres. Forbered på forhånd en kort præsentation (ca. 1 minut) til hvert emne.
 - Du kan eventuelt spørge eleverne og debattørerne ved håndsoprækning, hvem der er for/imod mærkesagen.
4. **VÆR NEUTRAL:** Husk at være neutral i løbet af debatten. Lad være med at give udtryk for dine egne holdninger, favorisere debattører eller være unfair. Derfor skal du som udgangspunkt heller ikke opsummere argumenter eller andet, men forholde dig neutralt og give alle mulighed for at komme til orde selvom du ikke er enig i deres holdninger. Husk at hold dig til emnerne og indenfor rammerne!
 - Det kan være en fordel at notere hvem der er næste i talerlisten og hvor ofte de forskellige repræsentanter får ordet.
5. **AFSLUT FØRSTE EMNE:** Du kan eventuelt igen spørge eleverne og debattørerne ved håndsoprækning hvem der er for/imod mærkesagen, nu hvor emnet er blevet debatteret. Husk at hør undervejs og når emnet rundes af om eleverne har nogen spørgsmål.
6. **NÆSTE EMNE:** Kør de andre runder som den første (pkt. 3-5). Igen husk at se om der er spørgsmål fra eleverne.
7. **AFSLUTNING:** Når debatten er ved at være færdig, giver du igen alle debattørerne et minut til at runde af, levere et sidste budskab og sige tak for debatten. Her er en god regel, at de må sige hvad de vil (inden for rimelighedens grænser naturligvis), men de må bare ikke starte en ny debat.

De fem vigtigste råd til en ordstyrer

1. Forbered dig godt og grundigt
2. Vær objektiv, neutral og hold dig til mærkesagerne
3. Husk at debattørerne ved skolevalget på, er unge, frivillige ildsjæle
 - a. Mange af debattørerne har deres allerførste debat ved skolevalget, og nogle kan være meget(!) nervøse. Husk det ikke er voksne politikere, men unge debattører, nogle gange folkeskoleelever, der sidder i panelet
 - b. Derfor forbered dig på at lukke debatten ned hvis den bliver ubehagelig for debattører eller eleverne
4. Lad ikke debattørerne løbe med taletiden
 - a. Det er dig, der styrer debatten, og det er derfor okay på en pæn måde at afbryde, hvis en paneldeltager har overtrådt sin taletid eller går væk fra mærkesagerne
5. Ingen spørgsmål er dumme, og spørgsmål fra eleverne gør debatten mere vedkommende for dem, hvis der er god tid til deres spørgsmål
 - a. Man kan eventuelt bede eleverne forberede nogle spørgsmål forud for debatten samt under debatten spørge flere gange om der er spørgsmål blandt eleverne